

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
T Ü R K T A R İ H K U R U M U

ISSN 0041 - 4255

BELLE TEN

DÖRT AYDA BİR ÇIKAR

Cilt : LX

Sa. 227

Nisan 1996

TÜRK TARİH KURUMU'nun
65. yılı

TÜRK TARİH KURUMU BASIMEVİ—ANKARA

1996

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Türk Tarih Kurumu Adına
PROF. DR. YUSUF HALAÇOĞLU

İ Ç İ N D E K İ L E R

Makaleler, İncelemeler:	Sayfa
SEVİN, VELİ-KAVAKLI, ERSİN: Van/Karagündüz Erken Demir Çağı Nekropolü (27 resim ile birlikte)	1
MERÇİL, Prof. Dr. ERDOĞAN: Na'l-Baha ve Kullanılışına Dair Örnekler.....	21
BAYKARA, TUNCER: Ulucami. Selçuklu Şehrinde İskânı Belirleyen Bir Kaynak Olarak (6 resim ile birlikte)	33
DEMİRKENT, Prof. Dr. IŞIN: Komnenos Hanedanının Büyük Başkumandanı: Türk Asıllı Ioannes Aksukhos	59
SEVİM, Prof. Dr. ALİ: İbnü'l Adım'in Bugyetü't-Taleb fi Tarihi Haleb Adlı Eserinin Yayınları Hakkında	73
EMECEN, FERİDUN M.: Beylikten Sancağa. Batı Anadolu'da İlk Osmanlı Sancaklarının Kuruluşuna Dâir Bazı Mülâhazalar	81
ERÜNSAL, İSMAİL E.: The Development of Ottoman Libraries from the Conquest of Istanbul (1453) to the Emergence of the Independent Library	93
GÖYÜNÇ, NEJAT: Timar Ruznamçe Defterleri'nin Biyografik Kaynak Olarak Önemi	127
HALAÇOĞLU, Prof. Dr. YUSUF: Osmanlı Belgelerine Göre Türk-Etrâk, Kürd-Ekrâd Kelimeleri Üzerine Bir Değerlendirme (26 belge ile birlikte)...	139
_____ : The Evaluation of the Words Türk-Etrak, Kürd-Ekrad as the Appear in the Ottoman Documents (26 belge ile birlikte)	147
İLGÜREL, Prof. Dr. MÜCTEBA: Osmanlı-Ukrayna Münasebetlerinin Başlaması .	155
İNALCIK, HALİL: Kırım Hanlığı Kadı Sicilleri Bulundu (1 belge ile birlikte)....	165
DEVLET, Prof. Dr. NADİR: XX. Yüzyılda Tatarlarda Millî Kimlik Sorunu.....	191
ARMAOĞLU, Prof. Dr. FAHİR: Amerikan Belgelerinde 27 Mayıs Olayı.....	203
GÜRÜN, KÂMURAN: Tarih ve Hatırat.....	227
Kitap tanıtma:	
KÖPRÜLÜ, Dr. ORHAN: <i>The Ottoman Emirate (1300-1389)</i> (Edited by Elizabeth Zachariadou).....	233
Haberler:	
Türk Tarih Kurumu Heyeti'nin Moskova-Petersburg Ziyareti ve İlmî İşbirliği Protokolleri	235

TÜRK TARİH KURUMU'nun
65. yılı

ISSN 0041-4255

SUNUŞ

Kurulduđu 1931 yılından beri, Mustafa Kemal Atatürk'ün vasiyeti doğrultusunda ilmî çalışmalar yapan Türk Tarih Kurumu bugün altmış beşinci kuruluş yılını, elinizde bulunan *Belleten* dergimiz de altmışıncı yılını idrak etmektedir. Bu zaman içinde Türk tarihiyle ilgili birçok araştırma ve yayın gerçekleştirilmiştir. Bu başarıda katkısı olan başta en eski kurum üyeleri olmak üzere bilim adamı ve çalışan herkesi kutluyor, vefat edenlere Allah'tan rahmet, hayatta olanlara sağlık ve âfiyetler diliyorum.

Atatürk diyordu ki :

“Büyük işleri yalnız büyük milletler yapar. Eğer bir millet büyükse kendisini tanımakla daha büyük olur”. Kendini tanımak muhakkak ki tarihini araştırmak ve yazmakla mümkündür. Yine O'nun sözüyle, *“tarihi yazarken yapana sadık kalmak”* şarttır. Bunun için de doğru bilgiye ulaşmak gerekir ki, bu da tarih kaynaklarının tesbitine bağlıdır. İşte Atatürk, Türk tarihini, kültür ve medeniyetini araştırmada tarih felsefesi olarak tanımladığımız, insanlığın yaşamış olduğu tecrübelerin tamamını kucaklayan, kendisinden istikbalin fişkırması gereken bu mirası özetleyerek günümüz meselelerine çözüm bulmak için yeniden yorumlayan bir nazariyeyi ön plâna çıkarmıştır. Bu nazariyenin gerçekleştirilmesi için de Türk Tarih Kurumu'nu kurmuştur. Bu suretle, Türk milletinin kendi tarihini kaynaklara dayalı bir biçimde ve dünya tarihi içindeki yerine oturarak incelemesini ve bunun sonucunda tarih şuurunun kazanacağını tesbit etmiştir. Nitekim *“Türk çocuğu ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır. Ben fani bir insanım, bir gün öleceğim. Büyüklüğüne ve üstün kabiliyetlerine inandığım Türk milletinin gerçek tarihinin yazılmasını sağlığımda görmek istiyorum”* diyordu.

Gerçekten de milletlerin bütün fertlerine tarih şuurunun kazandırılması, yön ve hedeflerin benimsetilmesi birinci derecede önemlidir. Aksi halde diğer milletler, toplumu tarihin öznesi olmaktan çıkarıp nesnesi haline getirirler ki, bu da toplumu, kendi tarihine yön veren faal bir güç ol-

maktan çıkarıp başkalarının tesiri altında kalan ve kendisiyle oynanan bir malzeme durumuna düşürür. Bu durumda toplumlar başkalarının sömürgesi haline gelirler.

O'nun bu ileri görüşlülüğü, Türkleri bir millet haline getirmiştir. Türk Tarih Kurumu, O'nun çizdiği bu çizgide, hiçbir ideoloji ve ön yargıya kapılmaksızın, her zaman "*hakikati arayan ve onu buldukça söylemeye cür'et eden*" bir anlayışta, objektif olarak araştırmalarına ve yayınlarına devam edecektir.

Daha nice başarılı yıllara.

Prof.Dr. Yusuf HALAÇOĞLU
TÜRK TARİH KURUMU BAŞKANI

Propriétaire et rédacteur en chef:
 Au nom de la Société d'Histoire Turque
 PROF. DR. YUSUF HALAÇOĞLU

TABLE DES MATIERES

Articles, Etudes :

	Page
SEVİN, VELİ-KAVAKLI, ERSİN: La Nécropole des débuts de l'Âge de Fer à Van/Karagündüz (en turc avec 27 illustrations)	1
MERÇİL, Prof. Dr. ERDOĞAN: Na'l-Baha et les exemples concernant son utilisation (en turc)	21
BAYKARA, TUNCER: Ulucami. Un Établissement comme élément de peuplement dans la ville Seldjoukide (en turc avec 6 illustrations)	33
DEMİRKENT, Prof. Dr. İŞİN: Le Commandant militaire supérieur de la Dynastie des Comnènes: Ioannes Aksukhos d'origine turque (en turc)	59
SEVİM, Prof. Dr. ALİ: Les Éditions da la <i>Bugyetü't-Taleb fi Tarihi Haleb</i> d'İbn al-Adîm (en turc)	73
EMECEN, FERİDUN M.: Quelques remarques concernant la création des premiers Sandjak à l'Ouest de l'Anatolie à l'époque du passage du Beylik au Sandjak (en turc)	81
ERÜNSAL, İSMAİL E.: The Development of Ottoman Libraries from the Conquest of Istanbul (1453) to the Emergence of the Independent Library (en anglais)	93
GÖYÜNÇ, NEJAT: L'Importance des registres de <i>Timar-Ruznamçe</i> comme documents biographiques (en turc)	127
HALAÇOĞLU, Prof. Dr. YUSUF: Une Appréciation sur les mots de Türk-Etrak et de Kürd-Ekrad d'après les documents ottomans (en turc avec 26 documents)	139
_____ : The Evaluation of the Words Türk-Etrak, Kürd-Ekrad as the Appear in the Ottoman Documents (en anglais avec 26 documents)	147
İLGÜREL, Prof. Dr. MÜCTEBA: Le Commencement des relations entre les Ottomans et les Ukrainiens (en turc)	155
İNALCIK, HALİL: Les <i>Kadı Sicilleri</i> du Khanat de Crimée ont été trouvés (en turc avec 1 document)	165
DEVLET, Prof. Dr. NADİR: La Question d'identité nationale des Tatars au XX ^{ème} siècle (en turc)	191
ARMAOĞLU, Prof. Dr. FAHİR: Les Événements du 27 mai dans les documents Américains (en turc)	203
GÜRÜN, KÂMURAN: Histoire et Mémoires (en turc)	227

Comptes Rendus:

KÖPRÜLÜ, Dr. ORHAN: <i>The Ottoman Emirate (1300-1389)</i> (Edited by Elizabeth Zachariadou) (en turc)	233
--	-----

Informations:

La Visite effectuée par les membres de la Société d'Histoire Turque à Moscou et à Saint-Petersbourg et les protocoles de la coopération scientifique (en turc)	235
--	-----

BELLETEN

PÉRIODIQUE PARAISSANT TOUS
LES QUATRE MOIS

REVUE PUBLIÉE PAR LA
SOCIÉTÉ TURQUE D'HISTOIRE

Tome : LX

No. 227

Avril 1996

ANKARA—IMPRIMERIE DE LA SOCIÉTÉ TURQUE D'HISTOIRE

1 9 9 6